

20.6.2013

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Viite: OM 2/42/2012

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUKSEN LAUSUNTO

Verohallinnon lausunto 27.5.2013 henkilöyhtiölain muutostarvetta koskevasta muistiosta

Verohallinto on 27.5.2013 antanut lausunnon oikeusministeriössä laaditusta muistiosta, joka koskee avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain (389/1988) muutostarvetta. Verohallinnon lausunnossa on tuotu esiin joitakin seikkoja siitä, millä tavalla säädösmuutokset toteutuessaan muuttaisivat Verohallinnon toimintaa. Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa Verohallinnon esille nostamista seikoista.

Patentti- ja rekisterihallitus pitää Verohallinnon mahdollisesti muuttuvaa käytäntöä myönteisenä asiana, joka saattaa vähentää myös yritysten hallinnollista taakkaa. Voimassa olevat säädökset ja käytäntö ovat johtaneet siihen, että henkilöyhtiöiden osalta Verohallinnon rekistereiden sisältö poikkeaa jossain määrin kaupparekisterin sisällöstä. Kaupparekisteriin ei ole merkitty kaikkia avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä, vaan pieni määrä yhtiöitä löytyy vain Verohallinnon rekistereistä. Vastaavasti on mahdollista, että kaupparekisteriin ei ole ilmoitettu kaikkia yhtiösopimusten muutoksia, mutta muutokset on silti voitu saattaa Verohallinnon tietoon. Ehdotetut säädösmuutokset ja Verohallinnon mahdollisesti muuttuva käytäntö voivat nyt johtaa siihen, että kaupparekisterin asema perusrekisterinä henkilöyhtiöidenkin kohdalla vahvistuu. Yritysten toiminnan kannalta tilanne paranee ja selkiytyy, koska jatkossa yhtiöiden yhtiösopimukset merkitään kaikki kaupparekisteriin, josta Verohallinto kerää tarvittavat tiedot omiin järjestelmiinsä. Verohallinnon rekisteröintikäytäntöjen mahdollisella muutoksella saattaa kuitenkin olla vaikutuksia PRH:n toimintaan, mutta niiden merkittävyys on vaikeasti arvioitavissa.

20.6.2013

Oikeutta luova vaikutus

Avoimista yhtiöistä ja kommandiittiyhtiöistä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö syntyvät yhtiön tultua rekisteröidyksi ja että yhtiösopimuksen muutos tulee voimaan muutoksen rekisteröimisellä. Tämän muutoksen sisäistäminen voi olla suuri haaste henkilöyhtiöiden yhtiömiehinä toimiville yritystoiminnan harjoittajille. Verohallinnon käsityksen mukaan ehdotettu muutos tarkoittaa sitä, että Verohallinto ei voi muuttaa tai poistaa yhtiömiehen tietoja ennen kuin tieto on merkitty kaupparekisteriin. Verohallinto ei lausuntonsa mukaan voi siten ottaa huomioon yhtiösopimusten muutoksia, ellei niitä ole rekisteröity.

Voimassa olevan henkilöyhtiölain säännösten mukaan yhtiösopimuksen muutoksista on voitu yhtiömiesten kesken sopia ilman, että muutokset on ilmoitettu kaupparekisteriin merkittäväksi. Muutokset on voitu ilmoittaa vain Verohallinnolle, mikäli muutoksella on ollut merkitystä vain yhtiön tai yhtiömiesten verotuksen kannalta. Lienee mahdotonta selvittää, kuinka paljon henkilöyhtiöiden yhtiösopimusten muutoksia on jätetty ilmoittamatta kaupparekisteriin.

Oikeusministeriön laatimassa muistiossa on ehdotettu viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka kuluessa avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön tulee ilmoittaa yhtiösopimusten muutokset rekisteriin merkittäväksi uhalla, että muutokset raukeavat. Kun ilmoittamatta jääneiden muutosopimusten määrää ei voida tietää, on myös hyvin vaikea arvioida työmäärää, joka aiheutuu vanhojen muutosopimusten rekisteröimisestä.

Patentti- ja rekisterihallituksen toiminnan kannalta olennaisin muutos on kuitenkin se, että henkilöyhtiöiden muutosilmoitusten käsittelystä saattaa tulla määrääkoihin ja aikatauluihin sidottua. Nykyisin muutosten rekisteröinnillä ei ole oikeutta luovaa vaikutusta, minkä vuoksi muutosten rekisteröinti voi tapahtua yhtiömienvaihdosten, voitonjakomääräysten ja muiden muutosten osalta sen jälkeen, kun ne ovat jo sopimuksen mukaan astuneet voimaan. Ehdotetun lainmuutoksen voimaantulon jälkeen yhtiömiesten solmimia sopimuksia ei saa panna täytäntöön ennen sopimusmuutoksen rekisteröintiä, joten yhtiöillä saattaa olla entistä enemmän tarvetta saada muutokset merkityksi rekisteriin tiettyinä päivinä. Ilmoitusten käsittelyn sitominen aikatauluihin lisää jossain määrin rekisteriviranomaisen työmäärää. On lisäksi todennäköistä, että ilmoituksia joudutaan käsittelemään paljon nykyistä enemmän kiireellisinä sen vuoksi, että ilmoitukset tulevat vireille hyvin lähellä toivottua rekisteröintiajankohtaa. Muutoksesta aiheutuvan työmäärän kasvua on hyvin vaikea arvioida.

20.6.2013

Äänettömien yhtiömiesten rekisteröinti

Kommandiittiyhtiöiden kaupparekisteritiedoissa mainitaan äänettömien yhtiömiesten nimet ja heidän panoksensa suuruus. Kun kommandiittiyhtiön äänettömiä yhtiömiehiä on kymmeniä, on yhtiömiesten muutoksia ja vaihdoksia myös todennäköisesti paljon. Muuttuneiden tietojen rekisteröinti ja tietojen pitäminen ajan tasalla on työlästä. Verohallinto on lausunnossaan todennut, että yhtiömiesten ja niissä tapahtuneiden muutosten rekisteröinti luo edellytyksiä rekisteritietojen automaattiselle hyödyntämiselle Verohallinnossa.

Kommandiittiyhtiön äänettömän yhtiömiehen asema muistuttaa hyvin monessa suhteessa yksityisen osakeyhtiön osakkeenomistajan asemaa. Jos äänettömälle on sovittu maksettavaksi korkoa hänen sijoittamalleen pääomalle, on tulo kokonaisuudessaan pääomatuloa. Suurimmalla osalla listaamattomista osakeyhtiöistä osakkeenomistajien saama osinko lienee pääomatuloa. Listaamattomien osakeyhtiöiden osalta Verohallinto ei saa tietoja osakkeenomistajista automaattisesti mistään, vaan osakeyhtiöiden on veroilmoituksella ilmoitettava tiedot osakkeenomistajista ja heille maksetuista suorituksista.

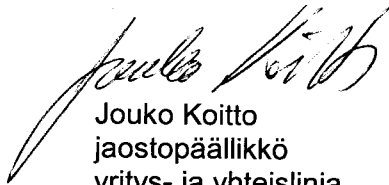
Patentti- ja rekisterihallituksen mielestä voitaisiin edelleen harkita myös vaihtoehtoa, jossa tietoja äänettömistä yhtiömiehistä ja heidän panoksistaan ei merkittäisi kaupparekisteriin, vaan yhtiömiessuostelun ylläpito jäisi yhtiön velvollisuudeksi. Tarvittaessa tiedot yhtiömiehistä olisi löydettävissä yhtiösopimuksesta ja sen muutoksista, koska muutosten voimaantulo olisi sidottu rekisterimerkinnän tekemiseen ja yhtiösopimuksessa olisi mainittava yhtiömiehet. Tietojen saannin kannalta osakeyhtiö ja kommandiittiyhtiö olisivat tällöin samassa asemassa, koska osakeyhtiön osakasluettelo ja luettelo kommandiittiyhtiön äänettömistä yhtiömiehistä olisivat sisällöltään ja julkisuudeltaan säädettävissä samanlaisiksi.

Mikäli ehdotetut lainsäädäntömuutokset toteutuvat ja Verohallinto muuttaa käytäntönsä lausunnossa esitetyllä tavalla, kaupparekisteriin tehtävät merkinnät yhtiömiehistä ja heidän panoksistaan tulevat nykyistä paljon tärkeämpään asemaan. Muutosten ilmoittaminen ja rekisteröinti saattaa muodostua äänettömien yhtiömiesten kannalta erittäin merkitykselliseksi. Sen seurauksena on mahdollista, että ilmoituksia joudutaan käsittelemään hyvin usein erittäin nopeassa aikataulussa ja että merkinnät rekisteriin täytyy saada tehdyksi tietyssä hetkenä. Tästä mahdollisesti aiheutuvan työmäärän kasvua on hyvin vaikea arvioida.

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Olli Koikkalainen
linjanjohtaja
yritys- ja yhteisölinja

Jouko Koitto
jaostopäällikkö
yritys- ja yhteisölinja
puh. 09 5939 5550
sähköposti: jouko.koitto@prh.fi